

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 45 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:

pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Egyesülésben van az erő.

— Országos Tisztviselői Szövetség. —

A közelmúlt eseményei megtanítottak mindenkit arra az igazságra, hogy az egyesülésben van az erő. Ez az erő hiányzott nálunk az erőszakos, alkotmányellenes kormányzat alatt, mert ha ez az erő meg volt volna, annak a korszaknak nem lenne annyi letört ember hirdetője. Oldott kévék voltunk és mikor egyakaratan kellett volna összeolvadnunk, a széthúzás megbénította egyetemes munkánkat.

De vessünk fátyolt a multa és a mostani békés napokban szervezkedjünk a jövőre. Jó az elővigyázat, mert nem tudhatjuk, vajjon nem omlik-e ránk ismét a veszedelem. Mozgalmas, gyorsan változó időket élünk és miután az elmúlt napokban is úgy jött ránk a veszedelem, miként a sebesen rohanó szélnek zugása, igen üdvös lesz a veszedelmet megelőzni és minden eshetőségre elkészülni.

Mindezek felett elmélkedve örömmel üdvözljük azon férfiak törekvését, kik az ország összes tisztviselőit egy táborba kívánják gyűjteni. Ez az országos szövetség küzdeni kíván az ország összes tisztviselőinek fizetés rendezéseért, a szolgálati pragmatikáért, a magántisztviselők nyugdíj biztosításáért és az összes tisztviselők anyagi helyzetének javításáért. Ezen célok elérése érdekében tisztviselői takarékpénztárakat akar felállítani, internatusokat, üdülő házakat építeni, a bajba jutott tisztviselőknek ingyen jogvédelmet biztosítani és az állás nélkül való magántisztviselőket állásokba helyezni.

A program szép és megvalósítása esetén társadalmunk ezen hatalmas osztálya anyagilag és erkölcsileg megerősödnék és így megerősödvén a középosztály tekintélyét emelné, megszüntetné a kiáltó ellentéteket és a tisztviselői kar anyagi helyzetének biztosításával leemelné vállalkról a megélhetés súlyos gondjait, úgy, hogy a tisztviselői kar egész lélekkel élhetne hivatásának és szellemi ereje nem törné össze az anyaggal és megélhetéssel való emésztő küzdelemben.

Erre az egyesülésre nagy szükség van. Egy ezrek és ezrekből álló testület nagyon nagy erő és az erő nagy értéket képvisel. Mig egyesek kérelme, talán felsíró panasza elhangzik a pusztában, addig ezrek szavát meghallják azok, akik hivatva vannak a társadalom egyik értékes elemének: a tisztviselői karnak érdekeit védelmezni. Ez a tisztikar a közjót szolgálja és munkájának értékétől függ a polgárok boldogulása. Nem szabad tehát tovább megengedni, hogy az ország tisztviselő kara meg legyen bénítva áldásos munkájában és éppen azért oly javadalmazásba kell juttatni, mely nemcsak megélhetését biztosítja, hanem felmenti a nagyobb gondoktól és eloszlatja lelkében azt a rettenetes gondolatot, hogy halála után családja a nélkülözés és nyomor utvesztőjébe kerül.

Meg kell menteni az ország tisztviselő karát a nyomasztó, hivatali munkásságukat megbénító, tekintélyüket veszélyeztető adósságoktól olcsó és hosszú lejáratu kölcsönök által. A legtöbb tisztviselő nyakig uszik az adósságok tengerében, melybe igen sokszor és talán a legtöbb esetben önhibáján kívül esik, mert képtelen jelenlegi javadalmazásából megélni. Mert a társadalom sokat kíván az intelligens tisztikartól, mely fizetésén kívül semmi mellék jövedelemre nem számíthat, hacsak ezt a tisztakezűség rovására nem akarja megszerezni. A tisztviselői kar van leginkább megterhelve társadalmi kötelezettségekkel, az ő nevüket látjuk az emberbaráti és kulturális adakozók közt. Műveltségénél, hivatali állásánál fogva remete, vagy teljesen visszavonult életet nem élhet, mert ha nem mozog az emberáradatban, akkor a stréberek egész serege megelőzi az előmenetelben és egyszerűen leveszik a napirendről.

Egy országos tisztviselő-szövetség nemcsak számarányával, de tagjainak intelligenciájával sokat javíthatna a mostani áldatlan helyzeten. Ne hagyjuk tehát elaludni a felvetett eszmét, hanem igyekezzünk mindannyian egész lélekkel a mozgalomhoz csatlakozni. A szövetkezésből egyedül csak nekünk lehet hasznunk és az idő igenis alkalmas annak a hatalmasnak és áldásosnak ígérkező szövetségnek megteremtésére.

A tapasztalás megtaníthatott minden tisztviselőt arra, hogy csak magunk akaratóból állhatunk talpra. Az állam, törvényhatóságok, magán egyletek sokat tettek ugyan az újabb időben tisztviselőik anyagi helyzetének javítására, ennek daczára minden oldalról hangzik az elégedetlenség és a közel jövő sem biztat bennünket azzal a reménységgel, hogy helyzetünk javulni fog oly módon, hogy minden tisztviselő megélhetése biztosítva lesz. Szervezzük tehát önmagunkat, álljunk össze és egy egészséges szervezetben döntünk el jövőnket. Ezren és ezren vagyunk és tömörülve oly hatalmas testületet alkothatunk, mely önmagát fogja táplálni.

Fel tehát az egyesülésre, mert ebben van az erő és az erő révén a siker biztosítéka!

K.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizott. szerdán délután tartott ülését teljesen lefoglalta a bérkocsi-iparra vonatkozó új szabályrendelet tárgyalása. A bizottsági tagok, akik meglehetősen szép számmal gyűltek össze, azon igyekeztek, hogy a szabályrendelet tervezethez teljes alapossggal szóljanak hozzá és annak keretében érvényre juttassák mindazon kívánalmakat, amelyek ma, a bérkocsikat igénybevevő közönség részéről, mint megszüntetendő sérelmek szerepelnek.

Ezért elismerés illeti mindenesetre a bizottságot.

A tárgyalás anyagából különösebben az érdekelheti csak az olvasót, hogy a bérkocsik száma 72-ről 100-ra lett felemelve.

Tudósításunk a következő:

Elnök: Vecsey Imre.

Jegyző: Varga Károly.

Jelen voltak: Simonffy Imre, Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsos, Nagy Sándor, Végh Gyula rendőrfőkapitány, dr. Bacsó Dezső, Aczél Géza főmérnök, Márk Endre.

Elnök üdvözlöi a bizottsági tagokat és az ülést megnyitja. Felhívja a jegyzőt, hogy a tárgysorozat első pontját, a bérkocsi-szabályrendeletének ügyét és ezzel kapcsolatosan a bérkocsi-ipar állítólagos sérelmeit ismertesse.

Varga Károly jegyző: 1905-ben öt debreczeni lakos folyamodott bérkocsi-engedélyért a rendőrfőkapitányhoz. A tanács, a rendőrfőkapitány előterjesztése alapján, a kérelmeket elutasította. Folyamodók a határozat ellen a kereskedelemügyi miniszterhez folyamodtak jogorvoslattal. A belügyminiszter megsemmisítette a tanács határozatát s folyamodóknak az engedély kiadását elrendelte, egyúttal a miniszter azon óhajának adott kifejezést, hogy jó volna, ha a tanács a városnak még 1891-ben alkotott bérkocsi-szabályrendeletét a korszerű igényeknek megfelelőleg átdolgozná. Ennek folytán a tanács új bérkocsi-szabályrendeletet dolgozott ki, amelynek tárgyalása egyik tárgya a mai ülésnek. Az új szabályrendelet lényegesebb része az, amely az egy- és kétfogatu bérkocsik számára vonatkozik. Erre nézve a rendőrfőkapitánynak előterjesztése a kétfogatu bérkocsik számát 40-ről 50-re, az egyfogatuak számát 32-ről 47-re kívánja felemelni.

Ezzel kapcsolatosan felemlíthetem, hogy Vidovich Menyhért és Tóth Ernő urak azt kérik, hogy számozatlan bérkocsikat tarthassanak. Ugyancsak ide tartozik a bérkocsi ipar-társulat kérvénye, amely a vételdíjnak mai nagyságát sérelmesnek tartja s a régi, sokkal magasabb viteldíjakat kívánja újra érvényre emelni, s azt is szeretné, ha a társulatnak minden egyes engedélyezési esetben véleményező joga lenne.

Elnök a tárgyalás rendjére tesz javaslatokat, amelyeket a bizottság egyhangulag elfogad, eszerint következik a szakaszonkénti tárgyalás.

Jegyző olvassa az 1. szakaszt. Körner Adolf tanácsos megjegyzéseire Végh Gyula rendőrfőkapitány megindokolja a tisztogatási díjak felemelését azzal, hogy a díjak főlegéből aszfaltburkolatokat létesít a hatóság a bérkocsi állomásokon. Márk Endre javasolja, hogy a tisztogatási díjakat 50 koronáról 30-ra, az egyes fogatoknál 30-ról 20 koronára szállítsa le a bizottság. Álláspontját hosszasan indokolja. Komlóssy Arthur indítványozza, hogy egy csaldó csak egy engedélyt kaphasson. Mindamellet a már szerzett jogokat nem kívánja érinteni.

Bacsó Dezső dr. és Juhász Ignác felszólalására Körner Adolf tanácsos reflektál.

A bizottság a szakasz első bekezdését változatlanul elfogadja. Eszerint bérkocsi engedélyt csak feddhetlen és józan életű iparos kaphat. A második részt Komlóssy Arthur indítványa szerint módosítja. A harmadik résznél a tisztogatási díjakat kétfogatuaknál 40 koronában, egyfogatuaknál 25 koronában állapította meg a bizottság s a díjak nem fizetésére vonatkozó felfüggesztési klauzulát a szövegezésben szótöbbséggel bennhagyja.

A 2., 3. szakaszt változatlanul elfogadják.

A 4. szakasznál a bizottság Komlóssy Arthur indítványára megállapítja, hogy november 15-től márczius 1-éig zárt kocsit köteles használni a bérkocsi-tulajdonos, ellenben előleges megrendelőnek köteles téli hónapokban nyílt és nyári hónapokban zárt kocsit is ugyanazon díjszabás szerint rendelkezésre bocsájtani.

Az 5. szakasznál Juhász Ignác és Komlóssy Arthur egyértelműleg kívánják, hogy a vasuti indóházhoz kirendelt bérkocsik számának megállapítását függesszék fel addig, míg a bérkocsik számát általánosságban meghatározzák. Ezt a bizottság elfogadja. A szakasz többi részét pedig olyképp módosítja, hogy a bérkocsik a vasuti indóháznál az érkezési sorrendben álljanak fel.

A 6–8. szakaszokat változatlanul elfogadják.

A 9. szakasznál Komlóssy Arthur és Juhász Ignác indítványára a kétfogatu bérkocsik számát 50-ben, az egyfogatuakét ugyancsak 50-ben állapítja meg a bizottság s ezzel 28 új bérkocsi-engedélyre nyitja meg az engedélyezés zsilipjeit. Ezután a bizottság visszatér az 5. szakaszra s az új számadásnak megfelelőleg megállapítja, hogy az egyes állomásokon hány egy- és hány kétfogatu bérkocsinak kell naponta helyet foglalnia.

A 10. szakasz, amely azt tartalmazza, hogy a bérkocsi jog a rendőrfőkapitány beleegyezésével átruházható bárkire, hosszas vitát provokált. A bizottság többségének az volt az álláspontja, hogy a régi szakasz tartandó fenn, amely az átruházást és a bérbeadást egyenesen kizárja. Ezzel az állásfoglalásával a többség az ethikai követelmények előtt kíván meghajolni.

A bizottság így is határoz, sőt kiegészíti még szszal is, hogy az ilyen átruházási üzleteket a hatóságnak nem szabad szentesíteni.

A 11. szakaszt olyképp módosítja a bizottság, hogy engedélyezéseket a jelentkezés sorrendjében kell kiadnia az illetékes hatóságnak, természetesen az 1. szakasz első bekezdésének szemmel tartásával.

Ezután a bizottság Komlóssy Arthur indítványára a szabályrendelet tervezet második részének, a viteldíjnak tárgyalását a hétfőn délutáni fél 4 órakor tartandó ülésre halasztja. Az ülés 6 óra után ért véget.

A kórházi házigyógyszertár ügye.

Említettük már lapunkban, hogy a belügyminiszter elfogadta a helybeli gyógyszerészek azon ajánlatát, mely szerint a közkórház részére kiszolgáltatandó gyógyszereket 30% árengedéssel szállítják, illetve állítják elő. Ezen leiratában a miniszter utasítja a városi tanácsot, hogy az erre vonatkozó szerződést a gyógyszerészekkel három évre kösse meg és ezen idő alatt szerzett tapasztalatairól annak idején tegyen jelentést arról is, vajjon nem volna-e célszerű a közkórházban egy házi gyógyszertár felállítása. A tanács tárgyalván a belügyminiszteri leiratot, felhívta a tiszti főügyészt, hogy a három évre szóló szerződést 1906., 1907. és 1908. évekre a gyógyszerészekkel kösse meg.

Ezen tanácsi határozatra a gyógyszerészek a következő beadványt intézték a városi tanácshoz:

„A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak a közkórházi házi gyógyszertár ügyében 50,615—1906. szám alatt hozott rendeletére a Tekintetes Városi Tanács 9106—1906 szám alatt oly értelmű határozatot hozott, hogy a közkórház gyógyszerészükségletének szállítására az érdekeltektől gyógyszerészekkel a szerződés az 1906., 1907. és 1908. évekre kötendő meg.

A Tekintetes Városi Tanácsnak ezen határozatát azonban mi sérelmesnek tartjuk, különösen azért, mert eme tanácsi határozat a legnagyobb mértékben ellentétben áll nemcsak a nagyméltósági Belügyminiszter ur fent hivatkozott számú rendeletével, de merőben ellentétben áll a Tekintetes Városi Tanácsnak a gyógyszerész testülettel kötött régebbi szerződés alapján 1905. november havában hozott azon érdemi végzésével, amely a közkórház gyógyszerészükségletének az 1906. évre leendő szállítása tekintetében a hasonló belügyminiszteri rendeletre tekintet nélkül már végérvényesen intézkedett.

A fent hivatkozott belügyminiszteri rendelet ugyanis a Tekintetes Városi Tanácsnak azon utasítást adja, hogy a szerződést a gyógyszerészekkel három évi próbaidő tartamra kösse meg, nem jelölve meg rendeletében a szállítás kezdetének időpontját a f. 1906. év kezdetét, amiből világosan csak az következik, hogy a három évi próbaidő kezdete különösen arra való tekintettel, hogy a Tekintetes Városi Tanács már a folyó 1906. teljes évre a gyógyszerészükségletet szerződésileg biztosította, más nem lehet, mint az 1907. év január hó 1. napja, amidőn a Tekintetes Városi Tanácsnak Szilcz Ferencz gyógyszerész urnál végérvényesen megkötött szerződése lejár.

A Tekintetes Tanács meghozott határozatában ugyanis teljesen mellőzött két olyan lényeges körülményt, mely pedig a hivatkozott belügyminiszteri rendeletből a leghatározottabban kidomborodik. Figyelmen kívül hagyta ugyanis azt, hogy a belügyminiszteri rendelet 1906. július hó 2-án, tehát oly időben kelt, amidőn a nagyméltósági Belügyminiszter ur biztos tudatában lehetett annak, hogy a Tekintetes Városi Tanács a folyó teljes évre a kórházi gyógyszerészükségletek köteletségéhez híven már biztosította, következésképpen nem volt és nem is lehetett azon intencziója, hogy a három évi próbaidő már a folyó évben vegye kezdetét, különösen nem volt intencziója a nagyméltósági Belügyminiszter urnak az, hogy a három évi próbaidő úgy értelmezendő, hogy abban a folyó 1906. év mint csonka esztendő szerepeljen, mert ha ez lett volna, úgy a belügyminiszter ur rendeletében annak határozott kifejezést adott volna.

A másik lényeges, figyelmen kívül hagyott körülmény az, hogy a belügyminiszteri rendelet határozottan három évi próbaidőről beszél, már pedig a próbaidő jogi természete szerint valamely intézmény, vagy intézkedés megfelelő, avagy meg nem felelő volta az egész próbaidő tartama alatt vizsgálendő meg, amiből logice ismét nem következhetik más, mint az, hogy azon esetben, ha a belügyminiszteri rendelet a próbaidő tartamát három évben állapította meg, úgy a Tekintetes Tanácsnak a szerződést teljes három évi időtartamra kell megkötnie, amely három évi időtartam kezdete pedig, miután a Tekintetes Tanács a folyó 1906. teljes évre tanácsi végzéssel a gyógyszerészükséglet szállítását már biztosította, már nem lehet, mint az 1907. év január hó 1. napja, mert minden más időpontnak a szerződés hatályának kezdőpontját való megállapításával a Tekintetes Városi Tanács az 1906. teljes évre Szilcz Ferencz gyógyszerész által eszközendő szállítás tekintetében már jogérvényesen meghozott tanácsi végzésével a legmerőben ellentétbe jönne, azt ugyszólván hatályon kívül helyezné, aminek megtörténnie annál kevésbé szabad, mert a Tekintetes Tanácsnak jogérvényes határozatot hatályon kívül helyezni a törvényes formák betartása mellett nem lehet.

Az elmondott okoknál fogva tehát azon feltetésnek hangsúlyozása mellett, hogy a Tekintetes Tanács sérelmes

határozatának azon rendelkezése, hogy a szerződés velünk 1906., 1907. és 1908. évre kötendő meg, nézetünk szerint csak tollhiba eredménye lehet, az a tiszteletteljes kérelmünk: méltóztassék a 9106—1906. számú határozata azon részének megváltoztatásával, hogy a szerződést a tisztí főügyész ur velünk az 1906., 1907. és 1908. évekre kösse meg, a tekintetes tisztí főügyész urat arra utasítani, hogy a kórházi gyógyszerek szállítására vonatkozólag az érdekelt gyógyszerészekkel a szerződést 1907., 1908. és 1909. évekre terjedő három évi próbaidő tartamra kösse meg. Tisztelettel Debreczenben 1906. július hó 24. Füleky Pál, Tóth Béla, Mihalovich Jenő, Muraközy László, Steiner Manó, Grósz Nagy Ferencz, Kóczián Dezső. A városi tanács a szerződés időtartamára nézve nem határozott, hanem a kérvényt a belügyminiszter döntésére bízta.

A Hortobágy hasznosítása.

— A bizottság július hó 24-én tartott üléséről. —

A Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság folyó hó 24-én ülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével. Az ülésen a polgármester azo a nézetének adott kifejezést, hogy miután a bizottság elvégezte feladatát, az ügy terjesztessék a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Szentesi János azon szenzációs kijelentést tette, hogy ezentul nem vesz részt az üléseken, ellenben gondja lesz arra, hogy küzdjön az erőszakoskodások ellen. Vádolja a Hortobágy hasznosítását keresztül vinni akarókat, hogy ezen tervükkel a várost és a polgárságot akarják megkárosítani, amely kijelentését úgy az elnök, mint a bizottság több tagja visszautasította.

És itt van egy néhány megjegyzésünk, melyet éppen ezen fontos ügy érdekében el nem hallgathatunk.

Szentesi János bizottsági tag kezdettől fogva nagy vehemenciával perhorreskált minden törekvést, mely a Hortobágy hasznosítására vonatkozik. Ez még nem volna baj, mert elvégre is mi minden ellenvéleményt tisztelünk, nem úgy, mint Szentesi János bizottsági tag, aki valóságos szélmalom harcot folytat ezen kérdésben. Nem hallgat meg senkit türelmesen és szentül meg van győződve, hogy egyedül csak neki van igaza, egyedül csak ő gondolkozik és tesz önzetlenül, a többi pedig meggyőződése ellenére cselekszik. Szentesi János bizottsági tagnak ezt a nagy tévedését régen ismerjük és azon nem is csudálkozunk, mert hisz meggyőzni azt, aki nem akarja az igazságot és a közérdeket látni — nem lehet. Hanem szavunk van a vitakozás modorára. Elvégre is a szenvedély mindig rossz tanácsadó és aki a más véleményét meg nem hallgatja, hanem keresztülgázol minden véleményen, az ne követelje, hogy az ő nézete előtt térdelet-fejet hajtsanak az emberek. Mióta csak a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság ülésezik, Szentesi János bizottsági tag folyton gyanúsít és nem hisz senki emberfia intencziójának tisztaságában és önzetlenségében és nem akarja belátni, hogy a Hortobágy hasznosításának megoldása tovább nem várhat, ha csak azt nem akarjuk, hogy a közköltő rohamosan emelkedjék. A városi tanácsnak, valamint a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek eszeágában sincs ezen hatalmas művelettel megrontani a város polgárságát, ellenkezőleg az a becsületes szándék vezet, hogy a közjövédelmeket fokozza és a polgárság majdnem elviselhetetlen terhein könnyítsen.

Hogy Szentesi János bizottsági tag résztvesz-e a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság további munká-

lataiban, a dolog érdemére nézve igazán mellékes kérdés. Ha a kerékkötő szerepre vállalkozik, akkor mindenesetre jobb, ha nem szól a kérdéshez. Mert amily becsesnek tartjuk polgártársaink higgadt véleményét és nézeteit ezen fontos kérdésben, annyira feleslegesnek tartjuk azt a merev, semmivel sem megokolható álláspontot, melyre Szentesi János ur helyezkedik. Egy-egy ember érdekének — bármily érdemes polgára legyen is a városnak — el kell némulnia az ezeket érintő érdekek előtt. De tegyük fel, hogy az igazság talán a Szentesi János bizottsági tag részén volna is, ennek bebizonyítása volna első sorban kötelessége, a meggyőzés fegyverét kellene felhasználnia és nem a gyanúsítás nyilait és a nyers szavak súlyos köveit, mert az ilyen eszközökkel okos és művelt emberekkel szemben győzni nem lehet.

Ezeknek előrebocsátása után megírhatjuk, hogy a bizottságban élénk megbeszélés tárgyát képezte a Hortobágy hasznosításának kérdése. *Zádor Lajos* visszautasítja Szentesi János azon vádját, hogy a bizottság szándékosan tör a lakosság megrontására. Hamis feltevés az ilyen, mikor a bizottság minden tagja egyformán szíven viseli a város érdekeit. A kérdés megoldása sürgős, mert itt a tizenkettedik óra. Azok a szociális reformok, melyeket a kormány tervez, előbb-utóbb felölelnék a Hortobágy hasznosításának kérdését is. Már pedig talán senki sem szeretné nézni, ha a kormány vinné keresztül ezt a nagy munkát.

Kovács József polgármester azt indítványozza, hogy a további tárgyalások megszakításával a már megérett kérdés utaltassék a bizottsági közgyűlés elé.

Márk Endre részletes javaslattal óhajtana a bizottsági közgyűlés elé lépni, bár belenyugszik az elnök indítványába.

Szóltak még többen is a kérdéshez, mely után a bizottság többsége elhatározta, hogy az egész kérdést a jelentésekkel együtt a bizottsági közgyűlés elé terjeszti azzal, hogy a hasznosítandó területből 14,000 holdat nagybirtoknak, 6000 holdat 500 holdas parcellákban középirtoknak és 4000 holdat 40—60 holdas parcellákban kisbirtoknak kíván kihasítani.

Ezen határozat kimondása után elnökölő polgármester szíves szavakban mond köszönetet a szakértőknek és a bizottság tagjainak fáradtságos munkájukért.

A bizottság az elnök éltetésével bevégezte munkáját.

Felebbezés a tizenegyedik gyógyszer-tár felállítása ellen.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése szótöbbséggel kimondta városunkban a 11-ik gyógyszer-tár felállításának szükségességét. Ezen határozatot a 11 bizottsági tag meglebbezte így: „Felebbezésünknek kettős indoka van.

Első az, hogy a ma fennálló s ide vonatkozó törvényerejű szabályoknak érvény szereztessék; második az, hogy a jogos magán érdek megóvassék.

A gyógyszer-tárak felállítása, kezelése és átruházása körüli eljárás szabályozása tárgyában 22,376—1883. szám alatt kibocsátott s ma is érvényben levő belügyminiszeri rendelet 17. szakasza szószerint rendeli, hogy „ha egy bizonyos helyre, t. i. városba vagy községbe egy gyógyszer-tári jogositvány engedélyezése kéretett és a megejtett tárgyalás során kiderítettett, hogy ott egy új gyógyszer-tár felállítása által, az ily uton megszorodott gyógyszer-tár

ak fennállása veszélyeztetnék és itt ezen körülmény megállapított: hasonló újabb kérvények egy év leforgása előtt egyáltalában nem és ezt követő öt év alatt is csak az esetben vétetnek tárgyalás alá, ha kellően kimutatattik, hogy a kérdéses helyen a viszonyok azóta új közlekedési vonalak megnyitása, gyárak vagy más ipar- és kereskedelmi vállalatok létesítése által, vagy más körülmény folytán oly módon változtak, hogy ezek következtében a meglevő gyógyszer-tárak forgalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb eredmény éretett el“.

Az 1903-ik évben kéretett városunkban a 10-ik gyógyszer-tár engedélyezése. Ezen eljárás folyamán az egészségügyi bizottság, a városi tanács s maga a bizottsági közgyűlés is megállapították, hogy már a 10-ik gyógyszer-tárnak felállítása is az eddigi 9 gyógyszer-tár fennállását veszélyeztetné és ennél fogva a 10-ik gyógyszer-tár felállítását nem véleményezték.

A fentebb idézett rendelet szerint tehát újult kérvények csak az esetben lettek volna tárgyalás alá vehetők, ha azok mellett kellően kimutatott volna, hogy azóta itt új közlekedési vonalak nyitak meg, gyárak vagy más ipar- és kereskedelmi vállalatok létesültek, amelyek következtében a város lakossága annyira megszorodott s a lakosság vagyonosodása annyira emelkedett, hogy a meglevő gyógyszer-tárak forgalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb eredmény éretik el.

A kérvényezők ezt nemcsak ki nem mutatták, de jóhiszeműleg nem is állíthatják. Mert 1903-ban a törvényhatóság véleménye ellenére az akkori belügyminiszter a város egy külső részébe, az úgynevezett Homokkertbe, engedélyezte a 10-ik gyógyszer-tárat s így az addig 9 gyógyszer-tárra esett összjövedelem ma már 10 között oszlik meg. S ez annyi- val inkább így áll, mert a belügyi kormány eredetileg a Homokkertbe engedélyezett gyógyszer-tárnak a belvárosban leendő felállítását engedte meg. Ma tehát a tulajdonképeni belvárosban 10 gyógyszer-tár áll fenn.

De nem emelkedhetett a gyógyszer-tárak forgalma azért sem, mert a folyó év tavaszán egy új droguéria üzlet is lett felállítva, ami tudvalevőleg jövedelmének egy tekintélyes részét szintén a gyógyszer-táraktól veszi el.

Mint hogy az 1903. év óta lefolyt két év alatt városunkban sem új közlekedési vonalak nem nyitak, sem új gyárak, ipari és kereskedelmi vállalatok, melyek a lakosság létszámát és vagyoni jólétét emelték volna, nem alakultak, sőt az utóbbi szomorú gazdasági év alatt a lakosság vagyoni jóléte észrevehetőleg alább szállott, a bizottsági közgyűlés a 11-ik gyógyszer-tár engedélyezése iránt benyújtott kérvényeket a fennálló törvényes szabályok flagrális megsértése nélkül tárgyalás alá nem vehette.

Hogy mégis ezt tette — eljárása mint törvénybe ütköző, megsemmisítendő, amit első sorban tisztelettel kérünk.

Hogy ez meg is fog történni, az iránt a Belügyminiszter ur ó nagyméltóságának országosan ismert igazságérzete és jogtisztelete mellett nincsen is kétségünk, mert az ide vonatkozó törvényerejű rendelkezés oly világos és szabatos, hogy az a fentiek-től eltérő magyarázatokat meg nem enged, meg nem tűr.

De kérjük a határozat megváltoztatását is, a jogos magán érdek megóvása végett.

A mi jogérzetünk tiltakozik az ellen, hogy egyeseknek vagyona vagy vagyonuknak egy tekintélyes része csak úgy üzletszerűen, minden jogos ok nélkül elvétessék akár a közhatóságok által is s másokra ruháztassék által minden ellenérték nélkül, mintegy ajándékképen.

Ilyesmihez amint a magán embernek, úgy a közhatóságnak sincs joga.

Már pedig itt ilyen vagyonekhozási eljárással állunk szemben.

A Piacz- és Hatvan-utca sarkán s a Péterfia-utca elején levő két gyógyszer-tár tulajdonosai vagyontevő összegekért vásárolták gyógyszer-táraikat.

S ha most, amikor gyógyszer-táraik forgalma semmivel sem nagyobb, mint volt a vétel idejében, az ő körzetükbe egy harmadik gyógyszer-tár tolatik be, mi történik itt más, minthogy vagyonuknak egy része ezen új gyógyszer-tár boldog engedélyezésére ruháztatik át.

Ez igazságtalanság, ez jogtalanság!

Jogtiprás és vagyon elkobzás nélkül ez csak akkor volna eszközölhető, ha kimutattatnék, hogy a 10-ik gyógyszer-tár engedélyezése óta ezeknek a gyógyszer-táraknak a forgalma annyira emelkedett, hogy közelükben egy új gyógyszer-tár felállítása esetén is meg lesz az a forgalmuk és ennél fogva jövedelmük, amivel az utolsó gyógyszer-tár felállítása idejében bírtak.

Nem kívánja ezen gyógyszer-tár felállítását a közérdek sem, mert nem igaz, hogy a Mester-utca külső részén, vagy a Péterfia-utczába torkoló mellékutcákon lakóknak messze volna a két gyógyszer-tár.

Úgy a Péterfia-utczán a Nagyerdőig, mint a Hatvan-utczán végig innen északra hajlással a Mester-utca végén a kertek között ki a Méntelepig helyi vasuti közlekedés áll fenn s a helyi vasuton a legtávolabbi részről is 3—4 perc alatt elérhető akármelyik gyógyszer-tár. Nem is már itt a közérdek hangoztatása, mint tetszetős lepel a mások kárára is érvényesülni törekvő magán érdek számára.

Azok az aláírások, melyeket Leleszi Kovács Nándor kérelme támogatására összeszedetett és betérjesztett, nem fedik a közérdeket és nem fejezik ki a közóhajt.

Amint azt a névsort átfutottuk, alapos gyanunk támadt még az aláírások ellen is.

Igy például kétségtelen, hogy a Kar-utca 43. sz. alatti lakosként aláírt Hegedüs Ferencz nem ott lakik, hanem állandóan kösülyszegi tanyáján, Nádudvar alatt s maga az aláírás is kétségtelenül nem az ő írása. Így lehet azok között az aláírások között több apokrif is.

Kérjük tehát másodsorban a határozat megváltoztatását és a kérvények elutasítását.

Debreczen, 1906 július 23.

Teljes tisztelettel:

Márk Endre,	Dr. Szolyori N. Kálmán,
Kenyeres Károly,	Hochfelder Jakab,
Győrffy Aladár,	Tóth István,
Dr. Peczkó Ernő,	Geiger Simon,
Csanak József,	Dr. Roschnek V. Emil,
	Ungváry József,

városi törvényhatósági bizottsági tagok.

Sinnélküli vonat.

Szakköreinket már napok óta élénken foglalkoztatja egy találmány, amely ugylátszik új irányba fogja terelni a mechanikai erővel eszközölt közuti szállítások problémáit. A nyugati pályaudvar és a Margit-híd környékén a járó-kelők között is élénk feltűnést keltett már az a csinos, sinnélküli valóságos vonat, mely négy nagy kocsi-jával és automobilszerű mozdonyával oly könnyedséggel tér ki az egyes akadályok elől, mintha csak egy rendes automobilról lenne szó.

De ez a vonat nemcsak külsőleg tetszetős, hanem egy kiválóan érdekes szisztémát is képvisel, amely a kocsi-vonatok mozgását egy, az eddigiektől teljesen eltérő módon eszközli. A rendszer alapelvei

már 3 évvel ezelőtt lettek egy francia mérnökkari ezredes által felvetve, az általa készített próbavonat azonban a gyakorlatiasság szempontjából több kívánni valót hagyott még hátra. Az illető időközben elhalálozván, találmányát néhány párisi mérnök, közöttük egy ott működő hazánkfi, tökéletesítették s utóbbinak köszönhetjük, hogy a találmány ez újabb kiadása először nálunk kerül bemutatásra. Az automobil fejlődésével a sinnélküli vonatok, amelyek előnyei a beszerzési és üzemeltetési költségek szempontjából evidensek, már több fel-találót foglalkoztattak ugyan, de eddig minden ilyen kísérlet meg-hiusult, mert az ily vonatokat kormányozni és fékezni csak igen ne-hezen és nagy személyzettel lehetett volna. Azonkívül a mozdonyok a kellő adhaesió elérhetésére szükségelt nagy súlya az ily vonatok alkalmazását puha talajban, valamint emelkedéseken szerfelett meg-nehezítette.

Az új vonat az eddigiektől nemcsak abban üt el, hogy az egyes kocsik automatikusan kormányozódnak s még 6 méter sugaru gör-békben is a mozdony nyomában maradnak, de abban is, hogy a menethez és kapaszkodásokhoz szükséges tapadás elérésére nemcsak a mozdony, de minden egyes kocsi adhaesiója is fel lesz használva. A mozdony t. i. nem huzza, avagy tolja a kocsisort, hanem csupán egy központi erőtelep szerepét játszsza, amely mechanikai transz-missziók útján minden egyes kocsinak ad le hajtóerőt. Ilyeténképen irreleváns lévén, hogy az ily mozdony a kocsisor elején, végén, avagy az egyes kocsik között van elhelyezve, a vonat épp úgy mozoghat hátra, mint előre, ami eddig kocsi-vonatoknál egyáltalán nem volt lehetséges s ami a gyakorlatiasság, különösen pedig hadászati cé-lok szempontjából megbecsülhetetlen. Világos továbbá az is, hogy ilyeténképpen a szisztéma az erőt szolgáltató motortól is teljesen független s míg egyes vidékeken pl. benzinmotor alkalmazása lesz czélszerűbb, máshol gőzmotort lehet majd használni. Személyek gyors szállításánál, ahol rendszerint előnyösebb kisebb egységeket indítani minél gyakoribb időközökben, pl. automobil-omnibuszokat, az új rend-szer előnyei kevésbé lesznek észlelhetők. Terhek szállításánál azon-ban ez a rendszer különösen nálunk kitűnő szolgáltatásokat tehet.

A motorteknika az utóbbi években annyit haladt, hogy az ily vonatoknál használt motorok üzemeltetési költségei aránylag elenyészően cse-kélyek s autovonatoknál eddigelé csakis a cikkünk elején jelzett manőverképességi hiányok képezték a főbajt. Hogy az új vonat e tekintetben mily meglepő eredményeket mutat, arról műszaki életünk kiválóságai az utóbbi napokban személyesen is meggyőződtek. Így Lázár Pál műegyetemi tanár, a képviselőház közlekedési bizottsága alelnökének jelenlétében a körül-belől 17 tonna súlyú vonat a leg-nagyobb könnyedséggel mozgott a Lehel-utczai tűzérkaszárnya lovar-dájának komokjában s ugyanily könnyedséggel haladt fel Ludvig Gyula államvasuti elnökgazgató, több jeles mérnökünk, valamint a 4. hadtest tábori tiszteivel, a Klotild-ut serpentinjein a várba-

Hogy az ily vonat hazánk egyes vidékein, hol vasutépítésre az aránytalanul nagy befektetési költségek miatt nem kerül a sor, mily szolgáltatásokat tehet majd, könnyen elképzelhető és kétségtelen, hogy az automobil teherszállítás ügyének a leírt találmány nagy lend-ületet fog adni.

Tisza Kálmán levele Debreczen választó polgárságához 1875-ben.

Tisztelt választók!

Teljes igyekezettel oda törekszem ugyan, hogy teen-dőim sokasága daczára t. választóim között személyesen lehessen megjelenni szerencsém, de addig is, míg ez meg-történhetnék, óhajtok jelen soraim által nyilatkozni azok előtt, kik már annyiszor tiszteltek meg bizalmukkal.

Jeleztem állásomat, nézeteimet a helyzetről kifejeztem február 3-iki beszédemben.

Megmondottam akkor, hogy elfeladást nem követel-hetek senkitől, de ez iránti követelést velem szemben sem fogadok el senkitől.

Megmondottam azt is, hogy hazánk jelen aggasztó helyzetében, nem tartom megengedhető dolognak, hogy szembe állva egymással oly kérdések miatt, amelyek ma egyáltalában meg nem oldhatók, elmulasszuk helyes meg-

oldását azon kérdéseknek, amelyeknek helyes megoldásától hazánk jóléte, sőt talán fennállhatása függ.

Ezen két, most jelzett szempont vezetett azóta s vezet ma is.

Kifejezett nézetem visszhangra talált a képviselőház többségénél és megnyerte koronás királyunk ő Felségének helyeslését, és én, midőn ezek folytán felszólítottam hazám kormányában részt venni, kötelességemnek ismertem, hogy, nem tekintve saját kényelmemet, nem tekintve saját érdekemet, nem tekintve egészségemet és életemet, felajánljam csekély tehetségemet, hazánk jólétének előmozdítására.

A felett itélni, hogy jól cselekedtem e? tisztelt választóimnak elvitázhatlan joga.

Ha azt mondják, hogy jól cselekedtem, igen nagy örömet fognak nekem szerezni; és nagy mérvben fogják ösztönözni a közjó előmozdítására irányott igyekezetemet.

Ha pedig azt fogják mondani, hogy nem cselekedtem jól, legyőzvé a feletti fájdamat, egy alkotmányos polgár kötelességével fogok meghajolni t. választóim határozata előtt, de tetteimmel fogom bebizonyítani igyekezni, hogy ezen határozatuk bár jogos, de igazságos nem volt.

Tisztelt választók!

Ha határozatuk rám nézve kedvezően üt ki, újra meg fogja ez erősíteni a szeretet, a becsülés, a hála azon kapcsolatait, amelyek már is önökhöz fűznek. — De ha kedvezőtlenül üt is ki rám nézve ezen határozat, soha felejteni nem fogom, hogy annyiszor szerencsés valék bizalmukat megnyerhetni.

Fogadják tisztelt választóim, bármi történjék is, köszönetemet eddig élvezett bizalmukért, nyilvánítását annak, hogy soha sem fogok megszűnni belátásomnak megfelelőleg csekély tehetségem korlátai között édes hazánknak, s ennek kebelében az igaz magyar Debreczennek javára működni

Nem szünő tisztelet és ragaszkodással vagyok
Budapesten, márczius 10-én.

hazafi társuk:
Tisza Kálmán.

Hirek.

— **Kassa város új polgármestere.** Kassa sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése nagy szótöbbséggel *Éder Ödönt* választotta meg polgármesternek a *Münster Tivadar* örökébe. A megválasztott európai műveltségű férfit, ki széles látókörével, tudásával és ambíciójával bizonyára sok üdvös eszmét fog megvalósítani.

— **A debreczeni plébánia.** Jó forrásból arról értesülünk, hogy a debreczeni plébánosi állásra és ezzel kapcsolatos nagyváradi lat. szertartásu javadalmas kispósti és kanonoki stallumra *Giessvein Sándor dr.* kanonok, országgyűlési képviselő van kizemelve. *Giessvein Sándor dr.* mint tudós és szónok neves ember, jótékonyága közismert, így tehát méltó utóda volna a kedves emlékezetű *Wolaffka Nándor dr.* pöspöknek.

— **Ismét új gyógyszerár.** *Bartha Endre* okleveles gyógyszerész a *Miklós-utcai* részen gyógyszerterületet kíván felállítani. Most érkezett be kérvénye, melyet a városi tanács kiadott az egészségügyi bizottságnak. Talán már sok is lesz a jóból, mert megérjük, hogy minden utcában lesz egy gyógyszerár.

— **Gyászrovat.** *Falk Ottó* a *Falk Ármin* és *Tsa* cég tagja tegnap elhunyt.

— **Az ipariskola költségvetése.** A debreczeni ipariskola felügyelő bizottsága jövő évi költségvetését beterjesztette a tanácshoz.

— **Az új főgimnázium.** Városunk törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésében az ev. ref. főgimnáziumra 400,000 koronát szavazott meg. Ezen alkalommal kimondta, hogy bizonyos jogokat kiván annak idején ezen adománya ellenében gyakorolni. A város tanácsa most már megalakította a bizottságot, mely a feltételeket megszabja. A bizottság tagjai: *Kovács József* polgármester, *Vecsey Imre* főjegyző, *Oláh Károly* tanácsnok, *Magoss György dr.* főügyész, *Roncsik Lajos* főszámvevő és *Aczél Géza* főmérnök.

— **A nagyváradi gazdakongresszusok.** Szeptember havában két, országos jellegű gazdanagygyűlés lesz Nagyváradon. Szeptember 16—17-én rendezi a Szőlősgazdák Egyesülete a III. országos szőlőszeti és borászati kongresszust, szeptember hó 18. és 19-én pedig a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a Biharmegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve országos gazdaggyűlést rendez. A szőlősgazdák kongresszusa állást fog az új bortörvény kérdésében foglalni, az országos gazdaggyűlésen előadást tartanak *Mailáth József gróf*: A gazdatársadalom speciális feladatairól; *Des Echerolles Kruspér Sándor*: A cselédtörvény módosításáról; *Keller Gyula*: A mezőgazdasági háziiparról; *Rubinek Gyula*: A mezőgazdasági érdekképviselet szervezéséről; *Erős Rezső*: Az erdőtörvény végrehajtó utasításának módosításáról. A kongresszusra a résztvevők vasuti utazási kedvezményeket kapnak.

— **A répvetés mai állapota.** A Czukorgyárosok Központi Egyesületének hivatalos közlönye közzétette jelentését, mely szerint a cukorrépvetés állapota Magyarországon és Ausztriában kedvező, csak a késői vetés kissé ritka. Németországból is jó jelentés érkezett. Franciaországban sok volt a zivataros eső és a munka még így is 2—3 héttel késett. Az Egyesült-Államokban a répvál bevett terület az idén körül-belül 399,000 acre, a tavalyi 341,000 acreval szemben. Czukorgyár 63 van forgalomban, a tavalyi 53-hoz képest. A gyárak 325,000 tonna cukor termelésére leszámítanak a tavalyi 284,000 tonnával szemben.

— **A debreczen—hajdusámsoni vasut megnyitása.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságához a következő leiratot intézte:

50,656 - III/4. sz. A magyar vasuti forgalmi részvénytársaságnak elem terjesztett kérelmére a debreczen—hajdusámsoni helyi érdekű vasut műtanrendőri bejárást elrendelendőnek találván, annak megtartásával a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséget biztam meg és az eljárás megkezdésének időpontjául folyó évi július hó 28-ik napjának d. e. 9 óráját, összejövetelel helyétül pedig Debreczen állomás felvételi épületét tűztem ki.

Miről a bizottságot oly felhívással értesitem, hogy a bejáráson magát megfelelően képviseltesse.

Budapest, 1906 évi július hó 21-én.

A miniszter megbízásából:

Dr. Stettina,
miniszteri tanácsos.

— **Menetrend a debreczen—sámsoni vonalon.** Az e hó 28-án meginduló debreczen—sámsoni vonalon a menetrend szerint a debreczeni indóhástól hajnali 3 óra 57 perczkor indul az első vonat és Hajdusámsonba ér az erdő, a Gazdasági tanintézet (4:33), Pusztapallag (4:40), Dobos-tanya (5:16) érintésével 4 óra 58 perczkor. A második vonat 12 óra 7 perczkor indul és Sámsonba ér 1 óra 8 perczkor. A harmadik délután 4 óra 16 perczkor indul és 5 óra 18 perczkor érkezik Sámsonba. Ezenkívül a 6 óra 28 perczes, a 8 óra 6 perczes, a 10 óra 22-es, a 2 óra 22-es és a 10 óra 14-es vonat kimegy a Gazdasági tanintézetig. Sámsonból Debreczenbe indul 5 óra 8 perczkor, érkezik 6 óra 8 perczkor. A második 1 óra 18 perczkor, érkezik 2 óra 23 perczkor és d. u. 5 óra 28 perczkor, érkezik 6 óra 28 perczkor. Fölemlítjük, hogy a h.-sámsoni

vasut megnyitása megváltoztatta a kisvasut menetrendjét is. A helyivasut igazgatóságától erre vonatkozólag a következő értesítést kaptuk: A debreczen—hajdusámsoni h. é vasut menetrendje a kereskedelemügyi miniszter által helyben hagyatván, ezzel kapcsolatban a városi helyivasut menetrendjét is meg kellett változtatnunk, mert a sámsoni és a helyi vonatok közlekedése csak így volt egymással rendszeres összefüggésben hozható. Délután 2 óra 52 perctől este 7 óra 31 perczig 12 perczenkénti vonatközlekedés lesz.

— **A Petőfidalos egyletből.** A Petőfi dalos egylet f. év augusztus hó 2-ikán a debreczeni csata 57-ik évfordulója alkalmával, a márczius 15-iki alap javára, a nagyerdői Dobos pavillonban dallal, zenével, szavalattal és tánczczal egybekötött ünnepestét rendez. Az est kezdete pontban 8 órakor.

Az est műsora a következő érdekes számokból áll:

1. Nyitány: Magyar testvérek zenakara.
2. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja: a dalegylet.
3. Szavalat Rákos Alicze urleánytól.
4. Népdalok. Énekli: a dalos egylet.
5. Kurucz nóta. Médertől. Előadja: a dalos egylet.

A Petőfi dalosegylet, mely id. *Komlóssy Arthur* vezetése alatt a legjelesebb dalosegylet közé küzdötte fel magát, évről-évre megemlékszik a debreczeni csata napjáról és ezzel kapcsolatban az öreg honvédekről. Az idén — mint halljuk — a szokottnál is népesebb és látogatottabb lesz az ünnepség, amennyiben azon a Nagyerdőn és Sestakertben lakók valamennyien résztvesznek.

— **Szabadságon.** *Koncz Ákos* íb tanácsnok, közlevéltáros, lapunk felelős szerkesztője f. hó 28-ikán kezdi meg egy óra terjedő szabadság idejét.

— **Az udvarokról.** A helyi lapokban nem egyszer olvastunk már a debreczeni udvarok rondaságáról. Nemrégén magunk is szóvá tettük ezeket a szennyhelyeket Egyes udvarokból valószínűs büz árad ki, aminek talán egyik oka az a mi szerencsétlen szabályzatunk, mely a disznóhizlalást a városi udvarokban megengedi. Ez termeli a büzt, a tenger sok legyet és megfertőzteti a városnak amugy is ózon nélküli levegőjét. Szép udvarokat lehet látni különösen a Simonffy- és Hatvan-utcán, na meg közelebb is Minél módosabb a gazda, annál kevesebbet törődik a háza környékével. Bizony jól tenné a főkapitány ur, ha szigorubban kezelné ezeket a dolgokat főleg most nyáron, mikor egy kitörő járvány rengeteg kárt okozhat az ember életében. Ezek a bajok, melyek egy kis városnak is szegényére volnának a vízvezetési és általános csatornázási művek kiépítése után bizonyára orvosolhatók lesznek, addig is azonban nézzen utána a rendőrség, hogy az udvarok tisztábbak legyenek. Egy kis körültekintés, egy néhány érzékeny pénzbírság javíthat a mostani helyzeten.

— **Zilahy Máramarosszigeten.** Zilahy Gyula debreczeni színházigazgató Máramarosszigeten e hó végén jól szervezett társulatával megkezdi a nyári előadásokat. Mint onnan írják, a máramarosszigeti közönség nagy várakozással néz az előadások elé. Zilahy a vidék legjobb erőit szerződtette és gondoskodott arról, hogy a legújabb darabok kerüljenek repertoírra.

— **Óvók és menhelyek.** Jóllehet városunk tengersok pénzt áldoz az iskoláztatásra, mégis szükösen van ellátva óvókkal és gyermekmenhelyekkel. Ezen okvetlen segíteni kell, még pedig állami támogatással, mert rengeteg sok gyermek szorult ki az óvókból. A városi tanács ujabban ismét foglalkozott ezen égető kérdéssel és mindent elkövet, hogy a bajon segítve legyen.

— **Felebbezési mánia.** Csodálatos város vagyunk, mert alig fordul meg közgyűléseinken olyan ügy, melyet meg ne felebbeznénk. Vádolják sokan a tanácsot, hogy

nem illeszti be a modern haladás eszközeit a város háztartásába, holott ez a vád igazságtalan, mert a városi tanács igazán szép terveket visz mostanában a közgyűlés színe elé. A közgyűlés aztán beható vita után el is fogadja kevesebb-több módosítással a tanács javaslatait, de mikor azt hisszük, hogy a sok huza-vona után dülőre jutottunk, a határozatokat a közgyűlési tagok megfelebbezik. Egész rendszerre vált ez a felebbezés, aminek aztán az a következménye, hogy egyes már-már diadalra jutott eszme megvalósítása fennakad. Elismerjük mi szívesen a felebbezési jogot, de nem szeretnénk, ha ez rendszerre nőné ki magát. A városi ügyek alkotmányos vezetésének munkájában jó volna, ha a kisebbség megadná magát a többség előtt és ne lenne kezében folytonosan egy-egy haladást meggátló kerékkötő.

Itt van most a próbakutak ügye. A tanács a próbakutak furásával beható tanulmányozás és a szakvélemények beérkezése után a Törs és Ormai czéget bizta meg. Ezen végzést *Zelinger Ede* biz. tag megfelebbezte. Erre igazán nem volt szükség és a felebbezés csak azt eredményezi, hogy a vízvezetési ügy egy időre ismét megakad. Panaszkodunk, siránkozunk, hogy nincs jó, egészséges vizünk, uszunk a porfelhőben és mikor itt volna a kedvező alkalom a bajok megszüntetésére, felebbezünk derűre-borura mindent, minek következtében a legsürgősebben megvalósítandó ügyeink lebonyolítása késik.

— **A debreczeni jótékony nőegylet új alapszabályai.** A debreczeni jótékony nőegylet új alapszabályokat dolgozott ki. Az alapszabályokat a városi tanács jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszteriumhoz.

— **A szövőiparisiskolából.** A debreczeni jótékony nőegylet már évek óta tart fenn szövőiparisiskolát az állam és város támogatásával. Az iskola azért létesült, hogy a hazai háziipar támogatása mellett munkát adjon a szegényebb néposztály nőinek, akik különösen a téli hónapokban ipari és kézi ügyesség híján nagy szükségét szenvednek. Mivel pedig a nőegylet mindig azt vallotta, hogy nem annyira a megszegyenítő alamizsnát kell adni a szegénynek, hanem a felemelő munkát, a megélhetés eszközt, a szövőiskola felállításával akarta egyrészt a hazai háziipart fejleszteni, másrészt az emberek egy részének nyomorán segíteni. Az iskolában szebbnél-szebb munkák készülnek és a szakkörök nagy elismeréssel szólnak az iskola készítményeiről. Most a nőegylet azt szeretné, ha ez az iskola megnagyobbodnék és esetleg részvénytársaság czimén folytatná üzemét megnagyobbítva. Ezért egy memorandumot intéz a kereskedelmi kormányhoz nagyobb támogatást kérve. Ugyancsak megkeresi a várost is, hogy járulna némi épületanyaggal a nőegylet telkén emelendő szövőtelephez. Miután ezen akció nemcsak a hazai háziipar védelmét czélozza, hanem a munkaadás által szociális bajainkat is enyhíteni óhajtja, biztosra vesszük, hogy ugy az állam, mint a város támogatni fogja a nőegyletet hazafias és emberbaráti tervében.

— **Akadjon a torkán a falat.** Egyik helyi lapban egy cikkelyt olvastunk a debreczen—hajdusámsoni vasutról. Sok igaz dolog van ezen cikkelyben és bizony-bizony nem sokat kell abból törülni. Nem irhatjuk azonban alá a cikkely bevezető sorait, amelyben azon kívánság vagy, hogy akadjon a torkán annak a falat, aki a debreczen—sámsoni vasut műtanrendőri bejárása alkalmával adandó ebéden résztvesz. Ezt a jó kívánságot talán még a Simonyi-ut és nagyerdő nyári lakói sem osztják, akiknek legtöbb okuk és joguk van ezen vonatra haragudni.

— **Furcsa ujságok.** Buonvino, olasz író érdekes munkát adott ki, amelyikben a hírlapok történetét írja meg. Ebben a könyvben olvassuk, hogy néhány esztendővel ezelőt Madridban egy „Laminaria“ nevű lap indul meg, amelyet olyan kémiai összetételű nyomdafestékekkel nyomnak, hogy a betűk a sötétben is világítanak és így az ujság sötétben olvasható. Van olyan kiadó is, aki zsemlyetésztaból készíti a lapot, miáltal az olvasó két előnyhöz jut: először a tartalmat, azután pedig a lapot magát is elnyelheti. Az „Ami du Chrétien“ a bűnös előfizetőknek 100 napos bűnbocsánatot ígért.

A „Bien-être“ előfizetési felhívása előfizetőinek kilátásba helyezte, hogy 30 esztendei előfizetés után nyugdíjazza őket és temetkezési költségeiket is viseli. Az ígert beváltására azonban nem kerülhetett a sor, mert a lap tiz előfizetője már egy hónap múltán megkapta az új vállalat halála hírért. Már a múlt századokban is voltak ötletes lapvállalatok. Így az 1850-ben megjelent „Courier des Baigneurs“ és „Naide“ című lapokat vízhatlan papírosra nyomták, úgy, hogy fürdőben is olvashatták, míg a vászonra nyomtatott „Grand Journal“ nagyon jó volt törülközőnek. A „Fazeletto“-t olvasás után zsebkendőnek használhatták. A „Giornale per Fumatori“-t cigarettapapírosra nyomták. Az 1858-ban megjelent new-yorki „Castelation“ 2·56 méter széles és 4·78 méter hosszú volt. A skandináv országokban különben az ujságok most is olyan nagy formájúak, hogy olvasásuk alkalmával az ember nyaka megfájdul.

— **A nagyerdei gyógyfürdő.** Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegvíz kurára meszsze idegenbe, tengerpénzt áldozva, holott a hidegvízgyógyimódot ép úgy használhatnák a Nagyerdőn, hol a vízgyógyimód minden modern eszköze, a fürdőbérlet elismert szaktudomány, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbérlet Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern hygienia minden eszközével oly és olcsó áron kuráltathatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknek eredménnyel alkalmazhatjuk. Általában a vízgyógyimód edzőleg, éltetőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyógyimód alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felélel és a lassan működő szerveket felfrissíti. Eredménnyel alkalmazható tehát a vízgyógyimód és annak különféle alakja: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek huruto állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység-, sápkór-, kövérség-, kösvény-, görvélykór- és cukorvizelesnél. 4. Gyomor-, bél- és máj betegségeknek. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértululás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinek, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinek, a mint: fejfájás, szédülés, fejnemés, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görcsös és hűdéses állapotoknál. — A nagyerdei hidegvízgyógyintézet modern és célszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha vize fölötte alkalmas tényezők a vizkurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5–8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Iki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdei hidegvízgyógyintézetben.

Szerkesztői üzenetek.

Ferenczy Tibor dr. Budapest. Az eddig beérkezett és letárgyalt indítványokat a Hortobágy hasznosítására postára tettem, amennyiben szükséged volna egyéb adatokra, szívesen rendelkezésedre bocsátom azokat.

E. Z. A fenti üzenet Önnek is szól; terveket azonban nem küldhetek. A berlini pénzcsoportról hallottam valamit, de biztos adatokkal nem rendelkezem. Az elismerést köszönöm és csak annyit jegyzek meg, hogy sem jobbra, sem balra nem megyek ezen fontos kérdésben, hanem haladok az egyenes uton.

Földvár II. Csak méltóztassék beküldeni, szívesen közöljük. Szeretettel leveléből következtetve a cikkely megfelel a nézetünknek. De ha úgy nem volna is, az audiatur et altera pars elvéből kifolyólag akkor is közöljük.

Censor. Lapunk mai számában már foglalkozunk az Ön által jelzett fontos kérdéssel. Mi nem hagyjuk pihenni az ügyet egy pillanatra sem.

Ellentálló. Ugyan kérem, vegyük már le a Boda ügyet a napirendről. Örülünk, hogy a béke helyre állott. De különben is mi nem foglalkozunk a politikával, annál kevésbé van helyünk arra, hogy elcsépeelt dolgokkal foglalkozzunk.

Béke és áldás. A vers határozott tehetség munkája, mivel azonban lapunk nem közöl verseket, azt fel nem használhatjuk. Kivételesen megőrizük további rendelkezésig.

Proféta. Bizony-bizony rossz proféta volt, mert éppen az ellenkezője következett be annak, amit Ön oly biztosan állított. Vannak emberek, akik sohasem okulnak és ezek közé tartozik Ön is. Az Ön által kifigurázott ember most is megmutatta, hogy nem vadássza a népszerűséget. Önzetlen, becsületes munkása a köznek és éppen azért mi nem adjuk ki az ellene írott igazságtalan támadást.

Kenese. Becses levelére levélben válaszoltam és amint időm engedi, hozzáfoglók a kutatáshoz.

O. G. Az illető csakugyan dolgozik az említett lapokban, annak kijelentésére azonban, hogy írásával mennyit keres havonként, nem hatalmazott fel bennünket.

W. Szepesbéla. Üdvözet.

R. I. Kassa. Májig vártam az ígert cikkelyt. Nem késik akkor sem, ha a jövő számra megérkezik.

Meleg van. Tudunkkal a vágóhídi jéggyártás a napokban megkezdődik.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelen-gyékert mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

6417, 7240 és 9282.
1906. sz.

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a koronázási emlék ünnep alkalmával létesített alapítvány művészeti célra szánt 600 koronás ösztöndíjra és az 1906/7. évre pályázatot hirdet.

Felhivatnak tehát mindazon, elsősorban debreczeni illetőségű szegényebb sorsu egyének, kik a művészet terén szerzett ismereteiket, tanulmányaikat tovább fejleszteni óhajtják, hogy ezen ösztöndíj elnyerése iránti kérvényeket okmányokkal kellőleg felszerelve a polgármesteri hivatalba f. évi augusztus hó 1-én délután 1 óráig annyival inkább adják be, mert a később érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1906 július 16.

A városi tanács.

9746. sz.
1906. sz.

Bérbeadási hirdetés.

A Piacz-, Csapó-, Péterfia-, Kossuth-utcái, Ondódi és nyomási földeken gyakorolható vadászati jogot árveréseni bérbeadása a f. 1906 július hó 27. napjának d. e. 10 órája a városház nagytanácsstermében határidőül kitűzetvén, arra az érdeklődők meghivatnak.

Debreczen, 1906 július 19.

A városi tanács.